Lumea clocotește. Ce șanse are programul noului Guvern să fie respectat?

Autor: Mihaela Mitroi, Partener, Asistență Fiscală și Juridică, EY România, lider al activității de consultanță fiscală și juridică în clusterul de Sud al regiunii EY Europa Centrală și de Sud-Est și Asia Centrală (CESA)

Început agitat de an: schimbare de președinți, la pachet cu potențiale creșteri de taxe în Statele Unite. Aparent, acest context ar putea aduce un avantaj pentru Uniunea Europeană, care, influențată de izolarea impusă de anii Trump, a devenit mai independentă, prevalându-se de o reglementare concepută pentru a ține China la distanță. În schimb, în mod paradoxal, la finele a șapte ani de negocieri, între Europa și China pare să se lege o prietenie, căci tocmai s-au angajat să își protejeze reciproc investițiile. Criza sanitară este de așteptat să se prelungească și anul acesta, iar România are un nou guvern. Ce ar putea aduce toate aceste schimbări în plan fiscal?

Noul președinte american, Joe Biden, s-a angajat să sporească veniturile pentru a-și compensa prioritățile politice. Astfel, el vrea să taxeze și mai mult corporațiile – a propus rate în creștere pentru impozitul pe profit, dar și o majorare a GILTI (Global Intangibile Low Tax Income), pentru a le descuraja să mute profiturile în afara SUA, recompensând companiile americane care investesc în America.

Biden și democrații lui din Congres par, în general, aliniați din punct de vedere ideologic, fiind în favoarea principiului ca cei bogați și corporațiile să își plătească partea lor

echitabilă de taxe.

De cealaltă parte, China iese întărită din criza sanitară – am văzut cu toții scenele prin care mii de oameni au sărbătorit venirea noului an pe străzile Wuhan-ului. Tot China este cea care, în ultimul an, a avut o creștere economică, de 3,2 %, ce-i drept, dar creștere, în condițiile în care pandemia face ca decalajul SUA și China să se reducă considerabil. Ultimele estimări arată că în 2028 China ar putea egala SUA.

De remarcat și faptul că, în martie, China va deschide al 14-lea plan cincinal axat pe calitate, nu pe cantitate, o schimbare strategică a filozofiei economice, dar și pe consum intern. Până acum, China era dependentă de creștere prin export – însă, prin noua filozofie, își vor baza creșterea și pe consum intern în egală măsură. Această schimbare de paradigmă vine cu o serie de măsuri moderne pe care China le va implementa (potrivit planului cincinal): economie verde, noi tehnologii, creșterea nivelului de trai (după ce se consideră atins obiectivul cincinalului precedent de eliminare a sărăciei absolute) și reducerea dependenței de evoluția economiei globale. În plus, China a aplicat în 2020, în repetate rânduri, reduceri de taxe stimulând investițiile, dar și afacerile locale.

Tot legat de China, ar mai fi de spus și faptul că, în ciuda declarațiilor care mai de care mai vocale, privind mutarea centrelor de producție în zonele din Europa de Est, afacerile mari – mașini electrice, de pildă, tot acolo s-au dus.

Europa, de cealaltă parte, trebuie să gestioneze nu doar redresarea economică, ci și Brexitul, petrecut, în cele din urmă, cu un Acord, dar care lasă ceva goluri descoperite, cum ar fi, de exemplu, ce se va întâmpla cu entitățile din Marea Britanie care furnizau servicii bancare, care acum, fiind entități terțe, nu își mai pot desfășura activitatea în România fără autorizația Băncii Centrale sau lipsa de certitudine cu privire la modul în care se vor aplica noile

norme de securitate socială sau modificările operate pentru lucrătorii detașați.

Europa a trecut prin multe disensiuni anul trecut – a se vedea numeroasele întâlniri pe tema fondului NextGeneration EU, privind redresarea spațiul comun, care au dezvăluit existența mai multor centre de putere, cu interese proprii. Germania, de pildă, care a deținut și președinția Consiliului UE până la 31 decembrie, este țara care a pregătit bugetul pe anul acesta și care și-a impus până la urmă punctele de vedere în privința politicilor economice, încurajându-și, astfel, și companiile proprii.

În plus, ar mai fi de urmărit acordul semnat recent de UE cu China, care prevede garanții pentru investitori, respectarea proprietății intelectuale, transparență în subvenționarea companiilor chineze de stat și interzicerea transferului forțat de tehnologie. Cu alte cuvinte, egalizează tratamentul companiilor care fac investiții – chineze în UE și europene în China. Acordul vine tocmai la finele anului în care s-a vorbit de delocalizarea companiilor din China, ca urmare a situației de dependență de mărfurile chineze, conștientizată brusc în pandemie, odată cu blocarea lanțurilor de producție și a transporturilor.

Dacă la acest fapt adăugăm și refuzul autorităților franceze de a aviza preluarea unei companii locale de către o firmă americană, deși SUA este cel mai mare investitor din Franța, putem să ne gândim că, de fapt, nimic nu mai este ceea ce pare a fi, punând la îndoială coerența politicilor și relațiilor comerciale occidentale.

Sau, cu alte cuvinte, deși împreună, fiecare pare să fie pe cont propriu. Ceea ce ne aduce la ce poate face noul Guvern prin măsurile anunțate în programul de guvernare pentru atragere de investiții și stimularea economiei locale.

Orice economist ar recomanda dezvoltarea de produse cu

valoarea adăugată ridicată și orice fiscalist o administrație fiscală care să lucreze în parteneriat cu contribuabilul, măsuri regăsite, din fericire, în programul de guvernare.

Dacă Guvernul va face ce promite – predictibilitate fiscală, menținerea cotelor actuale de impozitare și menținerea caracterului contraciclic al politicii fiscale și de venituri, reducerea riscurilor fiscale și ancorarea de durată a așteptărilor inflaționiste la niveluri apropiate cu cele din zona euro, adică ceea ce cere de ani buni mediul de afaceri, atunci ar da un bun semnal în piață, care ar amplifica efectele politicilor economice și fiscale avute în vedere.

Trei sunt temele mari care mi-au atras atenția în zona fiscală. Prima vizează planul de elaborare a unui studiu de impact privind posibile facilitați fiscale în vederea reformării impozitării muncii, inclusiv reducerea contribuțiilor și impozitelor pe echivalentul salariului minim, ce ar urma să fie pilotat din 2022, așa cum înțeleg. Cum se știe, contribuțiile sociale în România sunt la un nivel ridicat, iar o reformă în această zonă ne-ar putea face mai atrăgători în ochii investitorilor.

O altă zonă de interes ar fi consolidarea schemelor de ajutor de stat și a stimulentelor pentru domeniile prioritare, afectate negativ de migrația forței de muncă cu o calificare superioară, prin susținerea parcurilor tehnologice și industriale; prin stimularea înființării de parteneriate de cercetare învățământ și mediul de afaceri; dezvoltarea de politici și mecanisme de finanțare pentru implementarea parteneriatelor public-privat cu partajarea adecvată a costurilor, riscului și recompenselor între guvern și sectorul privat în sectoarele cu o dinamică ridicată a creșterii economice, dar deficitare în competențe disponibile pe piața forței de muncă sau sprijinirea financiară a activităților generatoare de externalizări pozitive (cercetarea – dezvoltarea, eficiența energetică) și taxarea activităților care conduc la externalităţi negative (activitățile poluante).

Pentru că acest tip de măsuri ne-ar ajuta să obținem acea valoare adăugată despre care vorbeam.

Dar, ce am apreciat cu adevărat este, mai ales, promisiunea de schimbare a paradigmei relației stat-contribuabil, în special prin susținerea conformării voluntare și a unei administrații mai prietenoase cu plătitorul de taxe. Întotdeauna am fost de părere că plătitorul de taxe trebuie perceput ca un client. Și, de-abia de-aici, am putea începe cu adevărat transformarea.

Pe de altă parte, însă, nu trebuie să pierdem din vedere faptul că România va trebui să aplice tot ceea ce se hotărăște la nivel european, de care se tot vorbește la Bruxelles – taxa pe plasticul nereciclat sau taxa pe emisiile de carbon impusă importurilor pe piața unică, de pildă.

În concluzie, bătălia se va da în continuare la nivel global și țările lumii vor continua să caute alte și alte metode prin care să atragă investitori și, deci, venituri. Așa cum am spus mereu, fiind o țară mică, suntem norocoși să ne aflăm în spațiul Uniunii Europene, pentru că avem o mai mare putere de negociere și o piață de desfacere. Ceea ce nu înseamnă, însă, că pe plan local nu trebuie să fim flexibili, creativi și rezilienţi și să nu ne apărăm interesele locale.